

חובת דיווח של חבר קיבוץ מתחדש על מלוא הכנסותיו במסגרת הקיבוץ - החל משנת 2017

ינואר 2017
חוזר מקצועי מספר 12/17

בהמשך לחזריו 5/17 ו-4/17, ברצוננו להביא לידיעתכם את עיקרי התייחסות המחוקק משנת 2017 ואילך לחובת דיווח של חבר הקיבוץ מתחדש (שכיר ועצמאי) על מלוא הכנסותיו במסגרת הקיבוץ.

להלן עיקרי החקיקה החדשה המתייחסת לחובת דיווח של חבר הקיבוץ מתחדש על מלוא הכנסותיו במסגרת הקיבוץ:

- סעיף 60א לפקודת מס הכנסה, קובע חובת דיווח לגבי הכנסות של כל חבר בקיבוץ מתחדש (למעט חבר המוגדר משפטיית כחבר בעצמאות כלכלית, כמשמעותו בסעיף 10 לתקנות הערבות ההדדית¹, שזכויותיו וחובותיו שונות מחבר "רגיל").
- חובת הדיווח כוללת שלושה מרכיבי הכנסה:
 - התקציב העומד לרשות החבר (הנגזר ממשכורת החבר), מגולם על פי חוק,
 - רווחים שהחבר קיבל מהקיבוץ,
 - חלקו של החבר בהכנסה המשותפת של הקיבוץ.
- סעיף 60א(ד)(2), עוסק במקרה בו חבר לא מדווח על מלוא הכנסותיו בדוח הקיבוץ:
 - הסעיף קובע חזקה של מיסוי הקיבוץ בשיעור 50% (מס בשיעור המקסימלי), לגבי רווחים שחולקו לאותו חבר ולגבי חלק החבר בהכנסת הקיבוץ.
 - במקרה בו קיבוץ טוען שלא ידע את נתוני הכנסת החבר - עליו הראיה.
 - המשמעות: פקיד השומה הוא שיחליט האם הקיבוץ ידע או אמור היה לדעת את הפרטים. במידה ויחליט שידע או אמור היה לדעת - ישולם, כאמור, מס בשיעור מקסימלי.
 - המסקנה העולה מסעיף זה: קיבוץ שירצה להגן על עצמו מול חבר שאינו משתף פעולה ואינו מדווח על מלוא הכנסותיו לקיבוץ - ינכה לפחות 50% מכל תשלום, אשר הוא משלם לחבר בגין רווחים.

¹ תקנות האגודות השיתופיות (ערבות הדדית בקיבוץ מתחדש), תשס"ו-2005.

- סעיף 60א(ב)(4), מטיל חובה על חבר קיבוץ, שאינו מדווח דרך הקיבוץ, להגיש דוח למס הכנסה.

במסגרת זו חייב החבר (שלא מסר, כאמור, את נתוני הכנסותיו לקיבוץ) - להגיש דוח ביוזמתו לפקיד השומה ובו ייכלל דיווח על כלל הכנסותיו, לרבות רווחים שקיבל מהקיבוץ והחלק המיוחס לו בהכנסות הקיבוץ.

אי דיווח עשוי להיחשב כהעלמת הכנסות על כל המשתמע מכך. יובהר, שחובה זו כוללת גם חבר קיבוץ שכיר שלא העביר את נתוני הכנסתו לקיבוץ.

מניסיוננו, כפועל יוצא ממגוון סיבות, חבות המס שתחול על הכנסת חבר שידווח דרך הקיבוץ (כאמור בסעיף 60א) - צפויה להיות נמוכה יותר, לעיתים באופן מהותי, למול החלופה בה החבר מדווח על מלוא הכנסותיו באופן עצמאי. במצב זה, סביר שעלויות המס הנוספות יחולו על החבר.

בנוסף, חוק הביטוח לאומי שונה לגבי קיבוצים מתחדשים. בקצרה, נבהיר שחבר שידווח בנפרד עשוי לשלם ביטוח לאומי, הן על הרווחים שיחולקו לו והן על חלקו ברווח המשותף. לגבי קיבוץ מתחדש נקבעו הוראות ייחודיות החלות על מקרים בהם הכנסות אלו יחויבו בביטוח לאומי. כתוצאה מכך, יתכנו מקרים בהם הסכומים האמורים, כולם או חלקם, לא יחויבו בביטוח לאומי בדוח הקיבוץ, אבל יחויבו בביטוח לאומי אצל החבר, שאינו מדווח דרך הקיבוץ, בעת שיגיש את הדוח למס הכנסה.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לר"ח יוסי שלם, בטלפון: 03-6382845
yosys@mbtcpa.co.il